

חוק מקדמה למס הכנסה, תשי"ג — 1953 *

פירושים

1. בחוק זה —

„הפקודה“ פירושו — פקודת מס הכנסה, 1947.¹

„הכנסה“ פירושו — ההכנסה החייבת במס — לפני הניכויים על פי הסעיפים 14 ו-15 ב' לפקודה ובלי הפטור על פי סעיף 8 (מ) או (נ) לפקודה — שהיתה לאדם בתקופת השנה המסתיימת ב־ט"ז בניסן תשי"ג (31 במרס 1953) או בכל תקופה אחרת של 12 חודש המסתיימת באותה שנה ופקיד השומה התיר אותה לחישוב הכנסה לפי סעיף 7 לפקודה.

„משכורת“ פירושו — הכנסה החייבת במס על פי פסקה (ב) או (ה) של סעיף 5 לפקודה.

„עובד“ פירושו — מי ש־75%, לפחות, מהכנסתו החייבת במס היא הכנסה ממשכורת;

„מעביד“ פירושו — אדם המשלם משכורת, בין בעצמו ובין על ידי אחרים, בין על חשבונו הוא ובין על חשבונו של אדם אחר;

„מנהל“ פירושו — מי ששר האוצר מינהו מנהל לענין חוק זה, לרבות מי שהמנהל הרשהו לפעול בשמו.

כל מונח אחר פירושו כמשמעותו בפקודה, אם אין כוונה אחרת משתמעת.

2. (א) כל אדם, למעט חברה, יהא חייב לשלם מקדמה למס (להלן — המקדמה) חובת מקדמה כמפורט בזה:

סכום ההכנסה י"5				סכום המקדמה י"5
עד (1)	—	1500	—	15
1500 (2)	—	1800	—	25
1800 (3)	—	2400	—	50
2400 (4)	—	3000	—	75
3000 (5)	—	3300	—	100
3300 (6)	—	3600	—	125
3600 (7)	—	3900	—	150
3900 (8)	—	4200	—	175
4200 (9)	—	4500	—	200
4500 (10)	—	4800	—	250
4800 (11)	—	5100	—	300
5100 (12)	—	5400	—	350
5400 (13)	—	5700	—	400
5700 (14)	—	6000	—	450
6000 (15)	—	6300	—	500
6300 (16)	—	6600	—	550
6600 (17)	—	6900	—	600
6900 (18)	—	ומעלה	—	650

* נתקבל בכנסת ביום כ"ו בסיון תשי"ג (9 ביוני 1953); הצעת החוק ודבריו הסבר נתפרסמו בהצעות חוק 164 מיום י"א בסיון תשי"ג (25.5.53), עמ' 201.
1 ע"ר מס' 1568 מיום 29.3.47, תוס' 1, עמ' 77.

ואולם אדם שבעת מתן ההצהרה לפי סעיף 3 היה נשוי, או שהיה לו ילד שגילו למטה מ-18, או שהיה תומך יחידי בהוריו, יהא פטור מתשלום המקדמה אם הכנסתו לא עלתה על 1500 ל"י.

(ב) אשה נשואה, החיה עם בעלה, שהיתה לה הכנסה מיגיעה אישי במסחר, במלאכה, בעסק, במקצוע או במשלח יד, או משכר עבודה, תיחשב אותה הכנסה, על אף האמור בסעיף 23 (1) לפקודה, כהכנסתה היא. אלא שהסיפא לסעיף קטן (א) של סעיף זה לא תחול עליה ולא על בעלה.

(ג) מי שהכנסתו עולה בפחות מ-15 ל"י על הסכום המכסימלי שנקבע בפסקה (1) לסעיף קטן (א), או בפחות מ-25 ל"י על הסכום המכסימלי שנקבע בפסקאות (2) עד (8) לאותו סעיף קטן, או בפחות מ-50 ל"י על הסכום המכסימלי שנקבע בפסקאות (9) עד (17) לאותו סעיף קטן, יהיה חייב במקדמה, על אף האמור בסעיף קטן (א), באותו סכום שהיה חייב בו אילו לא היתה הכנסתו עולה על הסכום המכסימלי האמור.

(ד) חברה תהא חייבת לשלם מקדמה 6% מהכנסתה.

חובת הצהרה

3. כל אדם, למעט עובד, חייב למסור למנהל, לא יאוחר מיום י"ח בתמוז תשי"ג (1 ביולי 1953), הצהרה חתומה על ידיו בטופס שיוורה עליו המנהל, ולפרט בו את סכום המקדמה שהוא חייב לפי חוק זה; עובד חייב למסור למנהל הצהרה כאמור לא יאוחר מיום י"ב בתמוז תשי"ג (25 ביוני 1953).

חובת עובד
למסור
העתקים

4. כל עובד חייב להגיש למעבידו, לא יאוחר מיום י"ב בתמוז תשי"ג (25 ביוני 1953) — והמעביד חייב לדרוש ממנו — העתק אחד מההצהרה שמסר למנהל; שינה עובד את מקום עבודתו תוך שנת הכספים 1953/54, ימסור העתק ההצהרה כאמור למעבידו החדש, והמעביד חייב לדרוש זאת ממנו.

תשלום
המקדמה

5. כל אדם, למעט עובד, ישלם למנהל בכל אחד מן המועדים הנקובים להלן חלק רביעי מסכום המקדמה שהוא חייב בה:

בי"ח בתמוז תשי"ג (1 ביולי 1953)
בכ"א באלול תשי"ג: (1 בספטמבר 1953)
בכ"ג בחשוון תשי"ד (1 בנובמבר 1953)
בכ"ו בטבת תשי"ד (1 בינואר 1954).

ניכויים
ממשכורת עובד

6. (א) כל מעביד ינכה ממשכורתו של עובד בעד כל חודש של עשרת החדשים יוני 1953 עד מרס 1954 סכום השווה לחלק העשירי מסכום המקדמה שהעובד חייב בה לפי חוק זה; לא הגיש עובד העתק הצהרה למעבידו כאמור בסעיף 4 ינכה המעביד כל חודש 25 ל"י מהמשכורת לחשבון המקדמה.

(ב) כל מעביד ישלם למנהל, תוך שבעה ימים לאחר תשלום משכורת לעובדיו, את סך כל סכומי המקדמה שעליו לנכות מעובדיו אלה בצירוף רשימה לפי טופס שיוורה עליו המנהל.

שינויים
במעמדו
של החייב

7. (א) מי שהתחיל להיות עובד אחר י"ב בתמוז תשי"ג (25 ביוני 1953), ימסור למעבידו העתק ההצהרה האמורה בסעיף 3 תוך שבעה ימים מיום שהתחיל להיות עובד, והמעביד יהא חייב לנכות ממשכורתו בשיעורים חדשים שווים את סכומי המקדמה שזמן פרעונם לפי סעיף 5 יגיע לאחר היום שבו התחיל העובד לעבוד אצלו.

(ב) מי שחדל לאחר י"ב בתמוז תשי"ג (25 ביוני 1953) מהיות עובד, ישלם את סכום המקדמה, שעדיין לא נוכה ממשכורתו, בשיעורים שווים במועדים המפורשים בסעיף 5 והבאים אחרי היום שבו חדל מהיות עובד.

8. (א) לא מסר אדם הצהרה לפי סעיף 3, או מסר הצהרה כזו ויש למנהל טעמים מסתברים להאמין כי ההצהרה אינה נכונה, רשאי המנהל לקבוע, לפי מיטב שפיטתו, את סכום המקדמה שאותו אדם חייב בה לפי חוק זה, וישלח לו הודעה על כך, ואם היה עובד – ישלח המנהל העתק ממנה למעביד; אולם אם הכנסתו של אותו אדם כבר נישומה לפי סעיף 55 (2) (א) או (ב) לפקודה, ינהגו לפי אותה שומה.

(ב) לא שילם מעביד למנהל את סכומי המקדמה כפי שנקבע בסעיף 6 (ב), רשאי המנהל לקבוע, לפי מיטב שפיטתו, את סכום המקדמה שאותו מעביד היה חייב לשלם וישלח לו הודעה על כך.

(ג) קביעה לפי סעיף זה אינה פוטרת אדם מכל אחריות אחרת לפי חוק זה.

תשלום
לאחר קביעה

9. (א) כל אדם, למעט עובד, שקיבל מאת המנהל הודעת קביעה לפי סעיף 8 (א) ישלם למנהל, תוך שלושה ימים מיום שנמסרה לו ההודעה, את סכומי המקדמה שהגיעו מועדי תשלום לפי סעיף 5, או את ההפרש שבין חלקי המקדמה ששילם כבר לפי הצהרתו לבין החלקים שהיה חייב בהם באותם מועדים לפי הקביעה, הכל לפי העניין.

(ב) מעביד שקיבל העתק הודעת קביעה שנשלחה לעובד לפי סעיף 8 (א) ינכה ממשכורתו של העובד, שתשולם מיד לאחר יום מסירת ההעתק, את סכומי המקדמה שהיה עליו לנכותם לפי הקביעה עד אותו יום ולא ניכה.

10. (א) נמסרה לאדם הודעת קביעה לפי סעיף 8 רשאי הוא, תוך שבעה ימים מיום המסירה ולאחר ששילם את המגיע ממנו לחשביו המקדמה לפי סעיף 9 (א), להגיש למנהל ערר, בו יפרש את נימוקי התנגדותו לקביעה; נמסר למנהל ערר כאמור, יחזור ויעיין בקביעה וישלח לעורר הודעה על החלטתו.

(ב) ניתנה החלטה לפי סעיף קטן (א), וגתברר כי העורר שילם יותר מן המגיע או פחות מן המגיע, יחזור העודף או תשולם היתרה, הכל לפי העניין, תוך חודש ימים; אין הוראות סעיף קטן זה פוטרות את העורר מאחריות אחרת לפי חוק זה.

פטור

11. המנהל רשאי, לפי בקשתו של אדם, לפטרו מתשלום המקדמה, כולה או מקצתה, אם הוכח להנחת דעתו כי הכנסתו החייבת במס של אותו אדם בשנת הכספים 1953/54, תפחת לעומת ההכנסה שלגביה גתחייב במקדמה לפי חוק זה, וכי גביית המקדמה לפי חוק זה במלואה היתה גורמת סבל רציני.

ערעור

12. (א) הרואה עצמו מקופח על ידי החלטה לפי סעיף 10 או על ידי דחיית בקשה שהוגשה לפי סעיף 11, רשאי לערער לפני שופט בית משפט מחוזי והוראות תקנות הפרור צדורה האזרחית, 1938¹, יחולו כאילו היתה ההחלטה פסק דין של בית משפט שלום במשפט אזרחי; החלטת השופט אין אחריה ולא כלום.

(ב) שינה השופט בערעור את סכום המקדמה, וגתברר כי המערער שילם יותר מן המגיע או פחות מן המגיע, יחזור העודף או תשולם היתרה, הכל לפי העניין.

מסירת הודעות

13. הודעת קביעה לפי סעיף 8 וכן הודעה על החלטה לפי סעיף 10, תישלח בדואר רשום ויראוה כנמסרה כעבור ששה ימים לאחר יום המשלוח, אם לא הוכח היפוכו של דבר.

החזרת
המקדמה

14. (א) מי ששילם מקדמה לפי חוק זה יהיה רשאי לנכות בכל אחת משנות הכספים 1954/55 ו-1955/56, מסך כל סכום המס שזמן פרעונו הגיע לראשונה באותן שנות כספים, סכום השווה ל-30% מהמקדמה ששילם, והיתר יגובה בשנת הכספים 1956/57 מסך כל סכום המס שזמן פרעונו הגיע לראשונה באותה שנה. סכומי המקדמה הניתנים לניכוי בכל אחת משנות הכספים האמורות, ינוכו בשיעורים שווים מכל סכום מס שחובת תשלומו הגיע אותה שנה.

¹ ע"ר מס' 758 מיום 31.1.38, תוס' 2, עמ' 95.

(ב) מי שאינו חייב באחת מן השגים הנקובות בסעיף קטן (א) מס העולה כדי סכום המקדמה שהוא רשאי לנכותו אותה שנה, זכאי שיוחזר לו במזומנים הסכום שלא נוכה אותה שנה או שייזקף לזכותו בחשבון חוב אחר שהוא חייב לאוצר המדינה.

15. הצהרה וקביעה לפי חוק זה לא ישמשו אסמכתה לעניני מס הכנסה.

סייג לגבי
מס הכנסה

16. לענין ביצוע חוק זה יהיו למנהל הסמכויות שהוענקו לנציב ולפקיד שומה לפי הסעיפים 44, 45, 47 ו-66 לפקודה, כאילו היה סכום המקדמה מס לפי הפקודה.

סמכויות המנהל

17. על גבייתו של כל סכום לפי חוק זה תחול פקודת המסים (גביה) 1, למעט סעיף 12 שבה, כאילו היה אותו סכום מס כמשמעותו באותה פקודה.

נכיה

18. (א) מי שעשה אחת מאלה :

עונשיו

(1) לא מסר במועד הקבוע הצהרה לפי סעיף 3 או העתק הצהרה לפי סעיף 4 או 7 (ב) ;

(2) לא שילם תשלום כל שהוא במועדו ;

(3) לא ניכה מקדמה, כולה או מקצתה, לפי סעיף 6 (א) או לפי סעיף 9 (ב) ;

(4) עבר על כל הוראה אחרת של חוק זה או על תקנה שהותקנה על פיו ;
רשאי המנהל להטיל עליו קנס כסכום המקדמה, שהיה עליו לשלם או 300 לירות, הכל לפי הסכום הגבוה יותר.

(ב) אדם שהוטל עליו קנס לפי סעיף קטן (א) רשאי לערער לפני בית המשפט המחוזי.

(ג) מי שמסר ביודעין הצהרה כוזבת — דינו קנס פי עשרה מסכום המקדמה שהיה עליו לשלם, או מאסר שנה אחת או שני הענשים כאחד.

19. שר האוצר ממונה על ביצוע חוק זה, והוא רשאי להתקין תקנות בכל הנוגע לביצועו, לרבות :

ביצוע

(א) בדבר ניכוי לחשבון מקדמה משכרם של עובדים שאין להם מקום עבודה קבוע ;

(ב) בדבר החזרת מקדמה בדרך של הפחתת סכומי הניכויים על חשבון המס לפי סעיף 48 לפקודה.

לוי אשכול
שר האוצר

דוד בן-גוריון
ראש הממשלה

יצחק בן-צבי
נשיא המדינה

¹ חוקי א"י, כרך ב', פרק קל"ז, עמ' 1374.